

oktober 2011

nr. 3

Indholdsfortegnelse:

Projekt børnepanel	2
ICASS VII	4
Børnehuset	5
Alkoholseminar – Tid til holdningsændring	7

I dette nummer:

Projekt
børnepanel

2

Børnehuset

5

Tilmeld dig vores nyhedsbrev. Send en mail med ordet "Tilmelding" i emnefeltet til mipi@nanoq.gl

Projekt børnepanel

Grønland er, ifølge FN's Børnekonvention, forpligtet til at høre børn og unges perspektiv på sager, der vedrører dem. Derfor har MIPI længe ønsket at oprette et børne- og ungepanel, der skal gøre det lettere at inddrage børn og unges perspektiv i beslutningsprocesser på områder, der vedrører dem.

I forbindelse med overvejelserne omkring opstart af en børnerettighedsinstitution, kaldet Børnetalsmanden, blev tankerne om at etablere et børnepanel yderligere aktuelle.

På opfordring af samt med støtte fra det daværende Departement for Sociale Anliggender, skulle børnepanelets første tema være børnerettighedsinstitutionen. På grund af tidspress blev projektet dog ændret fra et forslag om et regulært børnepanel til en større spørgeskemaundersøgelse, som alle børn og unge mellem 10-25 år har haft mulighed for at deltage i. Der blev desuden suppleret med en interviewundersøgelse med deltagelse af børn og unge fra udvalgte byer og bygder fra alle 4 kommuner. Omkring 800 børn og unge deltog i undersøgelsen.

Næsten alle deltagere har svaret bekræftende på de spørgsmålene om, hvorvidt det er en god ide, set ud fra børn og unges perspektiv, at oprette en børnerettighedsinstitution. Seks overordnede temaer er gået igen gennem besvarelserne:

- Børn og unge med sociale problemer
- Fritidsaktiviteter
- Oplysning/rådgivning
- Forebyggelse
- Uddannelse
- Inddragelse af børn og unge i beslutningsprocesser.

Sociale problemer

Størstedelen af deltagerne mener, at det er vigtigt, at Børnetalsmanden beskæftiger sig med at afhjælpe de sociale problemer børn og unge udsættes for. De udpegede følgende problematikker;

- Følgerne af alkohol- og misbrugsproblemer
- Økonomiske vanskeligheder – nogle børn og unge oplever sult regelmæssigt

- Manglende trykthed, omsorg, stabilitet og respekt gennem opvæksten

Fritidsaktiviteter

Der er ligeledes bred enighed gennem besvarelsenerne, at de savner både indendørs- og udendørs muligheder for fritidsaktiviteter, eksempelvis: Klub, biograf, svømmehal, foto/film/musikhus og sportsfaciliteter, legepladser, sportspladser, trampoliner, hestebane m.m. Deltagerne understreger gang på gang, at de keder sig, og mangler et sted at være.

Oplysning og rådgivning

Behovet for mere oplysning og rådgivning er mest udtalt hos de yngre deltagere. De ældre deltagere er formentlig bedre i stand til selv at søge information om emner, de har brug for at vide mere om. De har derfor ikke det samme udtalte behov for oplysning og rådgivning, som de yngre deltagere. Det er desuden ikke et generelt behov for oplysning og rådgivning, deltagerne udtrykker i deres besvarelser, behovet er langt mere specifikt med et fokus på: Oplysning og rådgivning omkring børn og unges rettigheder samt sikring af at børn og unges rettigheder bliver overholdt.

Forebyggelse

Deltagere i de mellemste aldersgruppe prioriterer desuden forebyggelse som et af de fokusområder, Børnetaalsmanden bør arbejde med. De foreslår blandt andet:: Forebyggelse af misbrugsproblemer – eksempelvis alkohol og andre rusmidler, Sikring af børns sundhed – eksempelvis sikring af bedre skolemåd og Bekæmpelse af mobning.

Uddannelse

Hos de ældste deltagere, udtrykkes der et behov for øget prioritering af et bestemt fokusområde; uddannelse. De ønsker for eksempel:

- Adgang til bedre undervisning
- Opmuntring og vejledning i forbindelse med videre uddannelsesforløb
- Kvalificerede lærere på uddannelserne

Inddragelse

Deltagerne efterlyser i et vist omfang større medindflydelse i forbindelse med beslutninger, der vedrører børn og unge. De påpeger, at børn og unge ikke bliver hørt, og at der ikke spørges ind til deres interesser og ønsker, når beslutningerne skal træffes. Særligt de ældre deltagere understreger, at de unge bør inddra-

ges i politiske beslutningsprocesser og derved have indflydelse på egne vilkår. De ældste deltagere ønsker desuden en bedre kontakt mellem de unge selv samt politikere og øvrige myndigheder. En kort opsummering viser altså, at deltagerne gerne vil:

- Lyttes til! – de voksne bør engagere sig mere i børn og unges behov og interesser
- Bedre inddragelse i beslutningsprocesser
- Bedre og mere systematisk kontakt mellem politikere/myndighederne og de unge selv

Relevante kommentarer fra deltagerne

Enkelte kommentarer kan ikke indplaceres under et specifikt tema, men er alligevel medtaget, da de også giver et godt indblik i de emner, som børnene anser som vigtige. Et eksempel er en besvarelse, der påpeger, at der ikke bør være forskel på by- og bygdebørn. De har realistisk set ikke samme vilkår og muligheder for at udfolde deres potentialer eller drømme som bybørn, hvilket er et problem, da det er deres ret. Selvom det er en enkeltstående besvarelse er den særdeles relevant, og bør derfor nævnes. Andre bemærker, at deres skoler er nedslidte, og har brug for renovering. Skolerne må betragtes som børn og unges arbejdsplads, og bør derfor leve op til samme krav som voksnes arbejdsmiljø.

Det er MIPIs håb, at denne undersøgelse blandt børn og unge i Grønland tages til efterretning, og at der derved tages hensyn til børn og unges udtrykte behov og ønsker i det kommende forløb med opbygningen af den nye børnerettighedsinstitution. Det vil være særdeles positivt, hvis børn og unge rent faktisk vil føle, at de har haft indflydelse på den institution, der skal varetage deres rettigheder og interesser. Ellers kan institutionen let blive blot endnu et påfund fra de voksne, som børn og unge ikke føler nogen form for relation til.

MIPI har udarbejdet en rapport, der bygger på deltagerens besvarelser, som er henvendt til voksne interessenter på børne- og ungeområdet. Desuden er der blevet lavet en plakat og en tilhørende "pixi-rapport" som er målrettet børnene som har bidraget til projektet med deres synspunkter. Sidstnævnte vil blive sendt ud til samtlige skoler i Grønland.

Begge rapporter findes på MIPIs hjemmeside på www.mipi.gl. Spørgsmål om projektet kan desuden rettes til MIPIs sekretariat.

ICASS VII

MIPI deltog igen i år på ICASS – International Congress of Arctic Social Sciences. Konferencen varede fra 22. – 26. juni og blev afholdt på Island. MIPI deltog på ICASS med to formål - for det første for at tilegne sig den nyeste viden på socialforskningsområdet relevant for MIPIs arbejde og virke. For det andet bidrog MIPI med sin egen session med den hensigt at sætte fokus på børn og unge som tema i socialforskningen.

MIPI stod selv for to oplæg på sessionen – et om MIPI selv og et om MIPIs rapport: *Børns Levestandard i Grønland*. Derudover fortalte Jean-Michel Huctin om sit feltarbejde fra Uummannaq Børnehjem, som blandt andet viser, at børnene fra børnehjemmet har stor glæde og gavn af at lære og opleve den traditionelle tætte kontakt til naturen. Som co-producer på en film baseret på børnene fra Uummannaq Børnehjem, fremviste Jean-Michel Huctin ligeledes filmen *Inuk* på konferencen. Filmen handler om Inuk, som er en ung dreng, der bor i Nuuk med sin alkoholiserede mor. Hans far døde da han var lille ved en ulykke. Moderens problemer har selvfølgelig konsekvenser for Inuk, og til sidst bliver han tilbudt en plads på Uummannaq børnehjem. En rigtig god film, der som en behagelig forandring ikke fremstiller er grønlanderne i den svage offerrolle.

Mette Raaschou præsenterede desuden sit feltarbejde fra Ilimmarfik i Nuuk. Ifølge Mette Raaschou

undersøgelse fylder Grønlands fortid som koloni, ikke længere så meget i de unges bevidsthed, de vil ikke identificere sig med den gamle offerrolle, men ser fremad mod nye muligheder.

Oxana Yashchenkos oplæg beskrev unge Chukotkaneres mulighed for og oplevelse af deltagelse i en stor international sommerlejr for unge, afholdt i Rusland. Unge i Chukotka kan have meget svært ved at skaffe sponsorer til at betale for f.eks. rejsen. De har derfor ikke samme muligheder for at deltage som andre unge i Rusland, og der bliver ikke gjort nok for at ændre på dette. Det er desuden svært for de unge mennesker i Chukotka at identificere sig med resten af Ruslands ungdom, da deres grundlæggende vilkår er meget forskellige.

Ud over MIPIs session, var oplæggene omkring børn og unge relativt sporadiske. Vi kan derfor gå ud fra, at det ikke kun er i Grønland, at der er behov for mere fokus på forskning omkring børn og unges vilkår. MIPIs deltagelse var derfor væsentlig for at sikre, at viden om børn og unge blev synligt repræsenteret på konferencen og dermed i arktisk forskning. Du kan læse mere om ICASS her: <http://www.iassa.org/programme>. Derudover har MIPI lavet en rejserapport, hvor du kan læse mere om alle de sessioner, som MIPI deltog i – den findes på vores hjemmeside www.mipi.gl.

Børnehuset

Den 12. august blev det nye landsdækkende Center for Seksuelt Misbrugte Børn og Unge – i daglig tale Børnehuset – åbnet i Nuuk. Tankerne bag børnehuset har været mange år undervejs. I 1999 blev der afholdt en konference angående en samlet indsats i forhold til seksuelle overgreb mod børn og unge, og det blev begyndelsen på de første tanker om børnehuset. 10 år senere blev der så afholdt en ny konference i Kulturhuset Katuaq, hvor et Børnehus efter den islandske model blev foreslået indført i Grønland.

Betegnelsen Børnehus bruges i de nordiske lande (Island, Norge og Sverige) til at beskrive rammerne for en koordineret tværfaglig og tværsektoriel samarbejdsmodel. Den har dog sit afsæt i den amerikanske model *Children's Advocacy Center*, som har eksisteret siden 1980'erne. Grundtanken er, at medicinsk, psykologisk og juridisk undersøgelse og hjælp til barnet, efter et seksuelt overgreb, sker i et samarbejde med barnet i centrum og ud fra barnets præmisser.

Modellen baseres på endørs-princippet, dvs. at børn og familier kun skal henvende sig ét sted, hvor den tværfaglige ekspertise er samlet under samme tag.

MIPI har snakket med Annalise Rust, centerlederen, for at høre om det nye Børnehus i Grønland. Annalise Rust er uddannet psykolog og har tidligere arbejdet på Rigshospitalets Center for Voldtægts ofre, hvor

hun blandt andet har arbejdet på et tværsektorielt projekt om gruppebehandling af akutte voldtægts ofre i alderen 13-16 år.

Annalise Rust fortalte, at Børnehuset vil tilbyde flere ting, herunder:

- Vidensindsamling, herunder registrering og oprettelse af en database med viden om seksuelt misbrug af børn og unge i Grønland
- Tværsektorielle undersøgelser og behandling af seksuelt misbrugte børn og unge
- Undervisning, rådgivning og supervision af fagfolk

Vidensfunktionen er, ifølge Annalise, et meget vigtigt fokusområde for Børnehuset. Denne del af Børnehuset har til formål at indsamle den viden, der måtte være på området og udbrede den til relevante fagfolk samt til resten af befolkningen – på den måde minder funktionen meget om MIPI selv, dog med et noget smallere fokus end MIPI. En del af vidensfunktionen indebærer, at der skal oprettes en Børnehus-database, hvor det blandt andet skal registreres, hvilket udbytte brugerne af Børnehuset opnår.

I Børnehuset vil det være muligt at foretage undersøgelser af børn og unge, der mistænkes for at have været udsat for seksuelle overgreb. I forlængelse af undersøgelser vil det være muligt at modtage behandling, både til den krænkede selv, men også til nære pårørende som familie og venner. Et centralt

behandlingstilbud i Børnehuset vil være gruppeterapi – hvor de krænkede kan være i et fællesskab med andre krænkede.

Endelig fortalte Annalise, at en central funktion bliver rådgivning og vejledning af fagfolk. Børnehuset er placeret i Nuuk, men en af de vigtigste funktioner bliver at støtte op om lokalansatte i eksempelvis kommune og sundhedsvæsen langs kysten, i deres arbejde med seksuelt misbrugte børn og unge. Dette skal blandt andet ske ved, at Børnehusets medarbejdere får en rejseholdsfunktion, og på den måde kan supervisere og undervise lokale medarbejdere.

For at det nye center kan tilbyde alle disse services, skal der tilknyttes både faste og eksterne medarbejdere til Børnehuset:

FASTE MEDARBEJDERE (forankret i Børnehuset)

Centerleder
(psykolog)

Psykoterapeut

Sygeplejerske

Administrativ medarbejder
(Sekretær)

Det faste personale kan trække på et netværk af faglig ekspertise, eksternt forankret, men som flytter sig til Børnehuset, når der er behov for deres ydelser.

Det er ikke meningen, at henvendelser om seksuelt misbrug nødvendigvis skal ske direkte til Børnehuset – en typisk henvisning vil eksempelvis ske via: kommunen (på baggrund af kommunale underretninger), sundhedsvæsenet (via en læge eller sygehuset) eller politiet (blandt andet ud fra en politianmeldelse). Det betyder også, at Børnehusets kerneopgaver ligger, *mens* en sag pågår. Det forebyggende arbejde *før* samt efterbehandlingen og opfølgningen *efter* en sag skal stadig primært varetages af kommunerne.

Selvom Børnehuset nu er oprettet, er det stadigvæk i en slags prøveperiode. Om 2 år skal Børnehuset evalueres af en ekstern part. Evalueringen skal blandt andet se på, hvilke udfordringer og barrierer, Børnehuset har stået overfor i sin prøveperiode. På baggrund heraf skal det vurderes, om der skal ske justeringer i forhold til målgruppe, personale i huset, undersøgelses- og behandlingsmetoder, samarbejdsformer, registreringer mv.

MIPI byder det nye Børnehuset velkommen og ser frem til et godt samarbejde med centeret. Hvis du ønsker flere oplysninger om Børnehuset kan du kontakte Annalise Rust via anru@nanoq.gl

Alkoholseminar

– Tid til holdningsændring

I september 2011 deltog MIPI på et tredages seminar om alkohol, arrangeret af Naalakkersuisoq for Sundhed samt Alkohol- og Narkotikarådet. Formålet med seminaret var at komme med anbefalinger til en fremtidig indsats indenfor alkoholområdet. Ny-tænkning og holdningsændring var nøgleordene, for at sikre en fortsat samfundsdebat om alkoholkulturen. Der blev desuden nedsat en tværdepartemental arbejdsgruppe, der skal arbejde på at implementere seminarets drøftelser og anbefalinger i praksis. Der var både oplæg og workshops i løbet af seminaret, hvoraf flere havde direkte eller indirekte relevans i forhold til børn og unge, såsom:

- *Sociale konsekvenser i forbindelse med drikkekulturen i Grønland* (Amalie Lyng Pedersen & Inuk Bourup-Nielsen),
- *Skolevæsenets bidrag til indsatser på alkohol og rusmiddelområdet* (Hans Peter Broberg),
- *Erfaringer fra projekt "tidlig indsats" ved møde med gravide og indvirkning af dets familiers rusmiddel forbrug* (Birgit Hansen)
- *Projekter omkring rusmidler lokalt i kommunerne – og koordinering af lokale projekter* (Bolette Stenskov, Line Dalentoft & Arnaq Brønlund).

MIPI deltog i tre ud af de 13 forskellige workshops, der blev afholdt: 1) *Alkoholkultur og hvad kan vi lære af den?* 2) *Skolernes erfaring med undervisning om rusmidler og ønsker for fremtiden* samt 3) *Landsdækkende reklamer af alkohol – skal der ske opstramninger?*

På workshoppen om *Alkoholkultur* fremkom der forskellige anbefalinger, hvoraf enkelte skal nævnes her. For det første er der behov for mere oplys-

ning samt en holdningsændring både blandt unge og voksne. For det andet blev det påpeget, at der er brug for aktiviteter som alternativ til aktiviteter, der inkluderer alkohol, f. eks. aktiviteter som natur, idræt og kultur. Endelig blev det foreslået at afholde et tilsvarende alkoholseminar for unge.

Der blev også fremsat flere velovervejede forslag på workshoppen om *Skolernes erfaring*, herunder, at der skal sættes på større muligheder for diskussion af følelser, at der oprettes en diplomuddannelse for lærere med temaerne sundhed og forebyggelse, og at undervisningsmateriale skal være på grønlandsk

På workshoppen om *Landsdækkende reklamer af alkohol*, var der enighed om følgende:

- Butikkerne og restaurationsbranchen skal ikke længere reklamere for alkoholvarer udenfor butikken/værtshuset.
- Der var også ønske om, at plakater/opslag, der vedrører alkohol, skal forbydes at blive hængt op i miljøer nær ved skoler, uddannelser, kollegier og lignende.
- Endelig blev det foreslået, at der skal sættes advarselstegn på alkoholvarer, som det sker for tobaksvarerne.

Du kan læse mere om seminaret i MIPIs seminarrapport, som ligger på vores hjemmeside www.mipi.gl. Der kan du blandt andet læse om andre workshops og oplæg, samt få flere informationer, om de workshops, der er ganske kort beskrevet her i Tusaat/Nyt. Endelig kan du finde informationer om seminaret på www.paarisa.gl. Ellers er du altid velkommen til at kontakte MIPI med dine spørgsmål.